

всіх рівнях влади залишають бажати кращого. Звичайно, ми можемо казати про суттєве відставання України за своїм економічним потенціалом від Німеччини. Однак, на нашу думку, це не заважає створювати як більш досконалі механізми регулювання галузі, так і сприяти виникненню відповідних передумов для активізації туристичних подорожей у цілому. Саме тому вважаємо, що аналіз позитивного досвіду Німеччини у плані розвитку її туристичної галузі може стати у нагоді при вирішенні проблем розвитку туризму в Україні.

Список використаних джерел

1. Вишнеvsька О. О. Туристичне країнознавство: підруч. для студ. ВНЗ / О. О. Вишнеvsька, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 756 с.
2. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід: монографія / кол. авт., за ред. А. Ю. Парфіненка. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 280 с.
3. Туризм в системі пріоритетів регіонального розвитку: монографія / за ред. проф. В. В. Александрова. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 280 с.
4. Incoming Tourismus–Deutschland Edition 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.germany.travel>
5. Rieger P.: «Die historische und die psychologische Dimension. Warum reiste man früher? Warum reisen wir heute?»; in: Das Phänomen des Reisens; Berner Studien zum Fremdenverkehr Heft 19. – Bern, 2002. – S. 9–22.
6. Tourismus in Zahlen 2011, Statistisches Bundesamt, Wiesbaden 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.destatis.de>
7. Travel and Tourism, Economic impact 2012, Germany, WTTC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wttc.org>
8. Zahlen–Daten–Fakten 2011, Deutscher Tourismusverband [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.deutschertourismusverband.de>

References

1. Vishnev'ska O. O. Turistichne kraïnoznavstvo: pidruch. dlja stud. VNZ / O. O. Vishnev'ska, A. Ju. Parfinenko, V. I. Sidorov. – H.: HNU imeni V. N. Karazina, 2011. – 756 s.
2. Osoblivosti formuvannja ta realizacii turistichnoi politiki derzhavi: mizhnarodnij, nacional'nij, regional'nij dosvid: monografija / kol. avt., za red. A. Ju. Parfinenka. – H.: HNU imeni V. N. Karazina, 2013. – 280 s.
3. Turizm v sistemі prіoritetiv regional'nogo rozvitku: monografija / za red. prof. V. V. Aleksandrova. – H.: HNU imeni V. N. Karazina, 2010. – 280 s.
4. Incoming Tourismus–Deutschland Edition 2013 [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.germany.travel>
5. Rieger P.: «Die historische und die psychologische Dimension. Warum reiste man früher? Warum reisen wir heute?»; in: Das Phänomen des Reisens; Berner Studien zum Fremdenverkehr Heft 19. – Bern, 2002. – S.9–22.
6. Tourismus in Zahlen 2011, Statistisches Bundesamt, Wiesbaden 2012 [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <https://www.destatis.de>
7. Travel and Tourism, Economic impact 2012, Germany, WTTC [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <https://www.wttc.org>
8. Zahlen–Daten–Fakten 2011, Deutscher Tourismusverband [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <https://www.deutschertourismusverband.de>

Posokhov I. S., Ph.D., associate professor Tourism Business Department, V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine, Kharkiv), posokhis@gmail.com

The history of tourism development in Germany: the experience for Ukraine

The article defines the stages of tourism development in Germany. The attention to the peculiarities of tourism development on the territories of the FRG and the GDR is paid, and a comparative analysis is performed. The current state of tourist services market in Germany is investigated, as well as the problems and prospects of the development are analyzed. It is determined that the tourism industry in Germany is at a very high level, but it has its own specifics, due to the historical and regional characteristics. Recommendations for the use of Germany's experience on tourism development in Ukraine are given.

Keywords: tourism industry, Germany, tourism policy.

Posokhov I. S., kandidat istoricheskikh nauk, docent kafedry turistskogo biznesa, Kharkivskij natsional'nyj universitet im. V. N. Karazina (Ukraine, Kharkov), posokhis@gmail.com

История развития туризма в Германии: опыт для Украины

Определены этапы развития туризма Германии. Уделено внимание особенностям развития туризма на территории ФРГ и ГДР и осуществлен их сравнительный анализ. Исследовано современное состояние рынка туристических услуг Германии, проанализированы проблемы и перспективы развития. Определено, что туристическая индустрия Германии находится на очень высоком уровне, но при этом имеет свою специфику, обусловленную в том числе историческими и региональными особенностями. Предложены рекомендации по использованию опыта Германии по развитию туризма для Украины.

Ключевые слова: история туризма, индустрия туризма, Германия, туристическая политика.

* * *

УДК 636.3:636.083:009

Бей Р. В.,
кандидат технічних наук, директор,
ДНУ «Український науково–дослідний інститут спирту
і біотехнології продовольчих продуктів»
(Україна, Київ), bey_roman@ukr.net

ВСЕСОЮЗНИЙ НАУКОВО–ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ З ВИПРОБУВАНЬ МАШИН І ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА І КОРМОВИРОБНИЦТВА (1948–1990)

Автором розкрито передумови становлення і основні науково–організаційні періоди діяльності Всесоюзного науково–дослідного інституту з випробувань машин і обладнання для тваринництва і кормовиробництва в другій половині 40–х – 80–ті роки ХХ ст. Охарактеризовано основні напрями його діяльності, внесок у розроблення проблем механізації трудомістких процесів у тваринництві та комплексну механізацію тваринницьких ферм. Встановлено, що основні наукові розробки інституту для галузі тваринництва спрямовувалися на механізацію кормовиробництва та машинне доїння. Дослідження ґрунтуються на використанні комплексу загальнонаукових, структурно–функціональних та історичних методів, а також широкої джерельної бази.

Ключові слова: механізація виробничих процесів, тваринництво, машинне доїння, кормовиробництво.

Рентабельне ведення галузі тваринництва ґрунтується як на зростанні селекційно–генетичного потенціалу продуктивності стада, впровадженні біотехнологічних і селекційних досягнень, так і на основі комплексної механізації та автоматизації виробничих процесів. Вивченню даних питань особливої уваги надається в сучасних умовах України, коли здійснюється активний пошук шляхів вирішення продовольчої проблеми, зростання безпеки продуктів харчування.

У розроблення проблеми механізації та автоматизації трудомістких процесів у галузі тваринництва, становлення машиновипробувальної справи значний внесок зробили вчені Всесоюзного науково–дослідного інституту з випробувань машин і обладнання для тваринництва і кормовиробництва. Окремі аспекти його діяльності знайшли відображення у статтях Л. В. Погрібного, Н. С. Таргоні та ін. [1–5]. Однак до цього часу ґрунтовно не вивчено науково–організаційні етапи становлення і діяльності цього закладу, його внесок у розроблення проблеми комплексної механізації тваринництва УРСР в другій половині 40–х – 80–ті роки минулого сторіччя. З огляду на зазначене ці завдання висувалися на перший план при проведенні даного дослідження. Автором використано історичні (порівняльно–історичний, предметно–хронологічний), загальнонаукові (аналіз, синтез, логічний) та джерелознавчий методи. Методологія дослідження ґрунтується на застосуванні системно–історичного підходу.

Прототипом Всесоюзного науково-дослідного інституту з випробувань машин і обладнання для тваринництва і кормовиробництва була Українська машиновипробувальна станція, організована в 1948 р. у с. Дослідницькому Київської області. Згідно з постановою Ради Міністрів СРСР №2046 від 11 червня 1948 р. та наказом Міністерства сільського господарства СРСР №1365 від 26 серпня 1948 р. зональні машиновипробувальні станції, в тому числі й Українська, були віднесені до розряду наукових організацій.

Нами виділено 2 періоди науково-організаційної діяльності Української машиновипробувальної станції. Перший, пов'язаний з її організацією та становленням машиновипробувальної справи в країні, охопив 1948–1958 роки. Період інтенсивного розвитку Української машиновипробувальної станції охопив 1959–1976 роки і позначився здобуттям нею статусу головної станції в колишньому Союзі з випробування машин для буряківництва.

Слід відмітити, що 60–ті роки були стартовими для прискореного розвитку механізації, створення нових видів техніки і розроблення на їхній базі механізованих технологій. Розгорнулася робота з планування та реалізації державної програми, яка передбачала створення оновленої «Системи машин», що вимагало докорінного поліпшення і посилення досліджень, випробування і опрацювання нової техніки та механізованих технологій. Водночас, виходячи з поставлених завдань, вимагалась розробка більш досконалих методичних, нормативних і технічних документів для експериментальної перевірки сільськогосподарської техніки. На той час були в використанні елементарні варіанти методик з окремих галузей, видів машин і оцінок. Колективом машиновипробувальної станції для ґрунтової енергетичної оцінки було створено тензометричну станцію, а для вивчення динаміки процесів – адаптовано та використано швидкісну кінозйомку. Створено ряд пристосувань та пристроїв для відбору й обробки проб, обладнано спеціальну пересувну агролабораторію.

Упродовж 1959–1976 років станцією особливого значення надавалося випробуванню машин для буряківництва. На початку 60–х років у колишньому Союзі використовували лише одноросткові сорти цукрового буряка, перед конструкторами й організаторами виробництва було поставлено завдання створення сівалки точного висіву для цукрових буряків та інших просяних культур. На той час станцією випробувалось від 5 до 10 і більше різних типів висівних апаратів і сівалок. На базі апарату «Монодріл» було створено вітчизняну сівалку точного висіву 2СТСН–6, яка з подальшими модифікаціями використовується і донині.

Всесоюзний науково-дослідний інститут з випробувань машин і обладнання для тваринництва і кормовиробництва організовано за наказом Ради Міністрів СРСР №117 від 21 травня 1976 р. на базі Української державної машиновипробувальної станції з підпорядкуванням Держкомсільгосптехніці СРСР. На нього покладалася функція наукової координації 17 машиновипробувальних станцій – від Далекого Сходу, Середньої Азії і до Прибалтики. Директором інституту призначено головного інженера Української машиновипробувальної станції Л. В. Погорілого.

Основними завданнями інституту було розроблення наукових основ, методів і технічних засобів випробування нової сільськогосподарської техніки для тваринництва і кормовиробництва, удосконалення на цій основі технологій виробництва в рослинництві й тваринництві. З цією метою в структурі інституту було створено 15 відділів та спеціалізована лабораторія, дослідне господарство.

Інститутом упродовж 1976–1990 років було випробувано близько 4 тис. сільськогосподарських машин і рекомендовано у виробництво майже 600 конструкцій тракторів, комбайнів, обладнання для тваринницьких ферм, а також різних комплексів машин; розроблені технологічні рекомендації з вирощування цукрових буряків без затрат ручної праці, з безприв'язного утримання високоудійних корів, сінажування трав у баштах тощо. Це комплекси машин для вирощування та збирання цукрового буряку, зернових культур, кукурудзи, машини для механізації кормозбирання, кормовиробництва і тваринництва.

Вченими інституту розроблено сучасні теоретико-технічні основи випробувань та прогнозування нової сільськогосподарської техніки і технологій, науково-методичні основи оптимізації базових параметрів сільськогосподарської техніки, що забезпечили можливість підняти теорію і практику створення та випробувань, відпрацювання національної системи машин та практичної їх реалізації.

Із стін науково-дослідного інституту вийшло чимало відомих вчених, які створили потужну наукову школу і зробили вагомий внесок в розробку методів досліджень і випробувань. За активну участь у розробленні, випробуваннях і впровадженні нових конструкцій машин і технологій фахівці інституту стали лауреатами: премії Ради Міністрів СРСР – Л. В. Погорілий, О. А. Маковецький і В. С. Куліш (1979); Державної премії УРСР – В. С. Куліш (1981); Державної премії СРСР – В. А. Шабранський (1986); Державної премії України в галузі науки і техніки – Л. В. Погорілий, В. І. Кравчук (1992), М. М. Луценко, О. М. Могильний (2000), В. І. Кравчук, С. М. Коваль (2001). Співробітникам інституту присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» – Л. В. Погорілий, Г. А. Хайліс; звання «Заслужений працівник сільського господарства України» – В. М. Лях, В. А. Шабранський, В. І. Кравчук; звання «Заслужений працівник народної освіти України» – А. С. Кушнар'єв.

Особливий внесок у становлення інституту та здобуття статусу провідного галузевого наукового центру з машиновипробувальної справи у тваринництві зробив його директор Л. В. Погорілий – визнаний лідер науки про системний підхід в методології випробувань сільськогосподарської техніки. За його безпосереднього виробництва в короткий термін налагоджено виробництво серії нових тракторів типу ХТЗ–120, Т–12, комбінованих культиваторів, доїльних установок. Ним налагоджено дієві науково-технічні зв'язки з провідними машинобудівними фірмами та науковими організаціями Європи, США і Канади, що сприяло постачанню в Україну й організації сертифікаційних випробувань сучасної сільськогосподарської техніки, формуванню банка даних про техніко-економічний рівень та елементарну базу техніки нового покоління. Під його керівництвом та безпосередньою участю випробувано понад 3500 зразків сільськогосподарської техніки і понад 500 машин впроваджено у виробництво. Це переважно комплекси

машин для вирощування та збирання цукрового буряку, зернових культур, кукурудзи, машин для механізації кормозбирання, кормовиробництва і тваринництва.

У 1991 р. Всесоюзний науково-дослідний інститут випробування машин і обладнання для тваринництва та кормовиробництва реорганізовано в Український науково-дослідний інститут з випробування і прогнозування техніки і технологій для сільськогосподарського виробництва.

Таким чином, вченими Всесоюзного науково-дослідного інституту з випробувань машин і обладнання для тваринництва та кормовиробництва зроблено значний внесок у становлення системних галузевих наукових досліджень з механізації виробничих процесів. Доцільно виділяти кілька науково-організаційних етапів становлення і діяльності цієї установи: 1) період організації Української машиновипробувальної станції (1948–1958); 2) період інтенсивного розвитку та здобуття статусу головної установи з випробування машин для буряківництва (1959–1976); період організації науково-дослідного інституту та подальшого розвитку машиновипробувальної справи (1976–1990). У становлення даної установи визначальний внесок зробили: Л. В. Погорілий, О. А. Маковецький, В. С. Куліш, В. А. Шабранський, В. І. Кравчук, М. М. Луценко, О. М. Могильний, В. І. Кравчук, С. М. Коваль, В. М. Лях, А. С. Кушнар'єв та ін. З'ясовано, що основні наукові розробки вчених інституту стосувалися кормозбирання та кормовиробництва.

Потребують подальшого вивчення питання становлення наукових шкіл на базі Всесоюзного науково-дослідного інституту з випробувань машин і обладнання для тваринництва та кормовиробництва, розвитку машиновипробувальної справи у контексті діяльності неформальних творчих об'єднань.

Список використаних джерел

1. Погорілий Л. Історія зародження системи випробування сільськогосподарської техніки в Україні / Л. Погорілий, О. Мудрук, З. Шквиря // Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України: зб. наук. пр. – Дослідницьке, 2003. – Вип. 6 (20), Кн. 1. – С. 43–51.
2. Погорілий Л. На зорі вітчизняного сільськогосподарського машинобудування / Л. Погорілий // Техніка АПК. – 2003. – №9–10. – С. 37–38.
3. Погорілий Л. Становлення і розвиток машиновипробувань в Україні / Л. Погорілий // Техніка АПК. – 1998. – №3. – С. 4–6.
4. Погорілий Л. Становление и развитие систематических испытаний сельскохозяйственной техники в России и Украине / Л. Погорілий, В. Шабранский // Техніка АПК. – 2006. – №5. – С. 31–33.
5. Таргоня Н. С. Исторический аспект машиновипробувальної справи у творчому доробку академіка Л. В. Погорілого (1934–2003 рр.) / Н. С. Таргоня // Історія науки і біографістика. – 2008. – №3. – Режим доступу до журн.: http://www.nbub.gov.ua/e-journals/INB/2008-3/08_bey.pdf. – Доступ вільний. Зміст з екрану.

References

1. Pohorilyy L. Istoriya zarozhzhennya systemy vyprobuvannya sil's'kohospodars'koyi tekhniki v Ukraini / L. Pohorilyy, O. Mudruk, Z. Shkvyra // Tekhniko-tekhnologichni aspekty rozvytku ta vyprobuvannya novoyi tekhniki i tekhnolohiy dlya sil's'koho hospodarstva Ukrainy: zb. nauk. pr. – Doslidnyts'ke, 2003. – Vyp. 6 (20), Kn. 1. – S. 43–51.
2. Pohorilyy L. Na zori vitchyznyanoho sil's'kohospodars'koho mashynobuduvannya / L. Pohorilyy // Tekhnika APK. – 2003. – №9–10. – S. 37–38.
3. Pohorilyy L. Stanovlennya i rozvytok mashynovyprobuvan' v Ukraini / L. Pohorilyy // Tekhnika APK. – 1998. – №3. – S. 4–6.
4. Pogorelij L. Stanovlenie i razvitie sistematicheskikh ispytaniy sel'skohozyajstvennoj tehniky v Rossii i Ukraine / L. Pogorelij, V. Shabranskij // Tehnika APK. – 2006. – №5. – S. 31–33.

5. Tarhonya N. S. Istorychnyy aspekt mashyno vyprobuval'noyi spravy u tvorchomu dorobku akademika L. V. Pohoriloho (1934–2003 rr.) / N. S. Tarhonya // Istoriya nauky i biohrafistyka. – 2008. – №3. – Rezhym dostupu do zhurn.: http://www.nbub.gov.ua/e-journals/INB/2008-3/08_bey.pdf. – Dostup vil'nyy. Zmist z ekranu.

Bey R. V., Candidate of Technical Sciences, Director, SSI «Ukrainian Research Institute of Alcohol and Biotechnology of Food Products» (Ukraine, Kyiv), bey_roman@ukr.net

All-Union Scientific Research Institute for Testing of Machines and Equipment for Animal Husbandry and Fodder Production (1948–1990)

The author has disclosed the preconditions of formation and basic scientific and organizational periods of the All-Union Scientific Research Institute for Testing of Machines and Equipment for Animal Husbandry and Fodder Production activities of the in the second half of the 40s – 80s of the XX century. The characteristic of the main directions of its activity, its scientist contribution to the development of problems of mechanization of labor-intensive processes in animal husbandry and comprehensive mechanization of farm animals has been shown. The author has established that the main scientific developments of the Institute for the livestock industry included mechanization feed and milking machine. The researching is based on the use of complex of general scientific, structural and functional, historical methods, as well as a large base of source.

Keywords: mechanization of production processes, animal husbandry, machine milking, fodder production.

Бей Р. В., кандидат технических наук, директор, ДНУ «Украинский научно-исследовательский институт ширта и биотехнологии продовольственных продуктов» (Украина, Киев), bey_roman@ukr.net

Всесоюзный научно-исследовательский институт по испытанию машин и оборудования для животноводства и кормопроизводства (1948–1990)

Автором раскрыты предпосылки становления и основные научно-организационные периоды деятельности Всесоюзного научно-исследовательского института по испытанию машин и оборудования во второй половине 40-х – 80-ые годы XX ст. Приведена характеристика основных направлений его деятельности, вклад его ученых в разработку проблем механизации трудоемких процессов в животноводстве и комплексную механизацию животноводческих ферм. Установлено, что основные научные разработки института для отрасли животноводства предусматривали механизацию кормопроизводства и машинное доение. Исследование основывается на использовании комплекса общенаучных, структурно-функциональных и исторических методов, а также обширной базы источников.

Ключевые слова: механизация производственных процессов, животноводство, машинное доение, кормопроизводство.

УДК 636.082:009

Бородай І. С.,
доктор історичних наук, завідувач відділу інтелектуальної власності, маркетингу інновацій та аспірантури, Інститут розведення і генетики тварин НААН (Україна, Чубинське), irinaboroday@online.ua

СТАНОВЛЕННЯ ФІЗІОЛОГІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

Автором поставлено за мету висвітлити основні віхи становлення фізіології сільськогосподарських тварин в Україні. Показано, що її теоретичну і методологічну основу складають наукові розробки вітчизняних і зарубіжних учених з загальної фізіології, яка оформилася як самостійна наука на півсторіччя раніше. Обґрунтовано, що предтечею становлення даної галузі знання була її інституцізація. Охарактеризовано основні наукові напрями, що сформувалися на етапі її становлення. Доведено, що українським ученим належить пріоритет у розробленні фізіологічних основ годівлі сільськогосподарських тварин. Дослідження ґрунтується на використанні комплексу загальнонаукових, структурно-функціональних та історичних методів, а також широкої джерельної бази, основу якої складають архівні документи.

Ключові слова: сільськогосподарські тварини, тваринництво, фізіологія, годівля.

На сучасному етапі збільшення виробництва продуктів тваринництва та зростання їх якості ґрунтується як на основі створення стабільної кормової бази, активізації селекційно-племінної роботи, так і на врахуванні